

Список використаних джерел:

1. Азаров Л. Систематизація податкового планування на підприємстві / Азаров Л. // Юридичний журнал. – 2011. – № 12. – С.51-53.
 2. Василькова Т. В. Удосконалення планування податкових платежів / Т. В. Василькова // Фінанси України. – 2010. – № 6. – С.36-39.
 3. Єлісєєв А. Податкове планування та планування податкових платежів / А. Єлісєєв, А. Загородній // Податкове планування. – 2001. – № 1. – С. 7 – 8.
 4. Загородній А. Г. Податки та податкове планування підприємницької діяльності : монографія / А. Г. Загородній, А. В. Єлісєєв. – Львів, Центр Бізнес-Сервісу, 2003. – 152 с.
 5. Іванов Ю. Б. Проблеми податкового регулювання і планування податкових платежів / Ю. Б. Іванов. – К. : КНЕУ, 2010. – 140 с.
 6. Папаїка О. О. Напрямки мінімізації оподаткування як засіб оптимізації фінансових ресурсів підприємств / О. О. Папаїка // Фінанси України. – 2012. – № 8. – С. 467–473.
 7. Тарангул Л. Л. Удосконалення податкової політики у контексті соціально-економічного розвитку регіонів / Л. Л. Тарангул // Фінанси України. – 2004. – № 6. – С. 8–17.
- Рецензент – д.е.н., професор Плаксієнко В. Я.*

УДК 657

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ ОБґРУНТОВАНИХ РІШЕНЬ

Бондарчук Н.В., д.держ.упр., професор

Дніпропетровський державний аграрний університет

В статті розглянуто значення бухгалтерського обліку в процесі прийняття обґрунтованих рішень. Метою статті є визначення значення бухгалтерського обліку у процесі розвитку системи управління підприємством в сучасних умовах та визначення ролі облікової інформації в управлінні. Встановлено, що процес прийняття рішень складається з наступних етапів: виникнення проблемної ситуації; виявлення обмежень і визначення можливих альтернатив, вибір найбільш оптимального рішення, враховуючи наявні альтернативи, формування системи завдань і планів їхнього виконання; реалізація намічених планів, контроль за виконанням рішення, застосування коригувальних дій; заохочення і покарання. Розглянуто роль інформації бухгалтерського обліку на кожному з визначених етапів. Встановлено, що бухгалтерський облік складає основу інформаційної системи, від удосконалення якої залежить забезпечення ефективності системи управління підприємством. Розширення межі практичного використання облікової інформації веде до посилення взаємозв'язку і взаємодії з іншими складовими економічної інформації.

In article value of book keeping in the course of acceptance of the proved decisions is considered. Article purpose are definitions of value of book keeping in development of a control system by the enterprise in modern conditions and definition of a role of the registration information in management. It is established, that decision-making process consists of such stages: occurrence of a problem situation; revealing of restrictions and definition of possible alternatives, a choice of the optimal decision, considering available alternatives, formation of system of problems and plans of their performance; realisation of the planned plans, the control over decision performance, application of correcting actions; encouragement and punishment. The role of the information of book keeping on each of certain stages is considered. It is specified, that book keeping makes a basis of information system on which improvement maintenance of a system effectiveness of operation of business depends. Expansion of border of practical use of the registration information, conducts to strengthening of interrelation and interaction with others compound the economic information.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування підприємств будь-якої форми власності в сучасних економічних умовах залежить від гнучкості й сприйнятливості системи управління до факторів внутрішнього й зовнішнього середовища. І тут особливу роль відіграє бухгалтерський облік. Будучи частиною інформаційної системи підприємства, бухгалтерський облік дозволяє, з одного боку, визначати зовнішні й внутрішні загрози та відповідно запобігати їхньому можливому негативному впливу на господарський комплекс, з іншого, - визначати найбільш оптимальні напрями господарської діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами оцінки ефективності інформації бухгалтерського обліку з метою управління підприємством присвячені дослідження багатьох вітчизняних та іноземних вчених, а саме: Алборова Р.О., Бутинця Ф.Ф., Вонаренка М.П., Голова С.Ф., Мескона М.Х., Нашкерської Г.В., Нідлз Б., Палія В.Ф., Пушкаря М.С., Соколова Я.В. та ін. Удосконалення системи управління підприємством потребує детального вивчення потоків інформації. Обсяг і зміст потрібної для управління інформації залежить передусім від масштабу важливості рішень, які приймаються, а також від кількості параметрів, які необхідні для управління й тривалості самого управлінського циклу.

Постановка завдання. Основною метою дослідження є визначення значення бухгалтерського обліку у процесі розвитку системи управління підприємством в сучасних умовах та визначення ролі облікової інформації в управлінні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємство, будучи відкритою системою, в процесі діяльності активно взаємодіє із зовнішнім середовищем. Дана взаємодія здійснюється за допомогою двосторонніх інформаційних потоків. Вхідний потік представлений відомостями про контрагентів, конкурентів, законодавчими ініціативами держави (у сфері оподаткування, бухгалтерського обліку, порядку ліцензування окремих видів діяльності, митного законодавства тощо), відомостями з фондового ринку, товарних і сировинних бірж. В економічній літературі вихідний інформаційний потік представлений даними, які отримуються з фінансової, статистичної та податкової звітності, відомостями про реалізовану продукцію і являє собою внутрішню інформацію, яка орієнтована на зовнішніх користувачів. Отже, від того наскільки є повними, своєчасними, надійними для суб'єкта господарювання вхідні й вихідні дані залежить добробут підприємства.

У дослідженнях М.П. Войнаренка запропоновано формувати банк інформаційних даних про фактичний стан об'єкта управління та зовнішню інформацію для отримання необхідного інформаційного забезпечення [11].

Відповідно зовнішня інформація може надходити від різних джерел: від засновників та інвесторів, від покупців і замовників, від постачальників, а також у вигляді затверджених нормативно-правих джерел тощо.

І. Колос запропоновувала використовувати такі джерела інформації для прийняття рішень, до яких віднесено: звітність підприємства, первинна документація та реєстри бухгалтерського обліку; дані спеціальних обстежень [4].

Необхідно відзначити, що між вхідною й вихідною інформацією існу-

ють непрямі зв'язки. Зокрема, вихідний інформаційний потік є одним з факторів, який сприяє формуванню сприятливого іміджу підприємства. За допомогою вхідного потоку ми можемо оцінити ступінь досягнення мети (наприклад досягнення високої репутації серед контрагентів), за допомогою вхідних інформаційних потоків можна визначити наскільки є успішною діяльність підприємства на ринку.

Крім вхідних і вихідних потоків існують також і внутрішні потоки інформації у вигляді господарського обліку, який використовує частину даних зовнішнього середовища і в результаті якого формуються вихідні інформаційні потоки. Отже, інформаційна система підприємства, яка створюється на підприємстві, будується на даних бухгалтерського облікового процесу. Розглянемо основні категорії, які стосуються проблеми дослідження.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» бухгалтерський облік являє собою процес виявлення, вимірювання, реєстрації, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [2]. З даним визначенням не можна не погодитись, оскільки воно у точності характеризує техніку ведення обліку та розкриває мету його ведення, а саме формування інформаційних потоків у першу чергу для цілей прийняття обґрунтованих, ефективних управлінських рішень підприємства.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено ведення фінансового та управлінського обліку господарюючими суб'єктами. Такий поділ обліку викликаний цілями й завданнями, що стоять перед зовнішніми і внутрішніми користувачами [2]. Проте, ми не згодні з авторами, які стверджують, що дані фінансового обліку призначені в основному для зовнішніх користувачів, а показники управлінського - для внутрішніх [14].

У системі бухгалтерського обліку формується різноманітна інформація для управління, однак вона, у більшості випадків, не використовується через те, що вкоренилася практика, коли бухгалтерія обробляє інформацію і подає її в основному зовнішнім споживачам, а самим апаратом управління вона використовується епізодично. Орієнтація системи обліку на зовнішніх споживачів пояснюється відсутністю запитів власної системи управління на інформацію.

Можна стверджувати, що вся бухгалтерська інформація застосовується для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, але на різних рівнях і з різною метою. На наш погляд, наведені види бухгалтерського інформаційного потоку (фінансового та управлінського) повинні використовуватися в комплексі. Виходячи із системного підходу, підприємство являє собою єдину систему, у рамках якої можна виділити виробничі й фінансові відносини. Негативні тенденції в кожному із цих секторів діяльності неминуче позначаються на загальному стані підприємства. Інформаційні потоки, що протікають навколо й усередині підприємства, також являють собою єдину інформаційну систему. Причому інформація має двоїсту природу, оскільки з одного боку є найважливішим ресурсом, який необхідний для підприємства у процесі його функціонування, з іншого – є продуктом діяльності господарюючого суб'єкта. У зв'язку з цим поділ інформації на зовнішню та внутрішню, фінан-

сову та управлінську є досить умовним. Ми погоджуємось із твердженням М.С. Пушкаря, що основним завданням системи обліку є надання обліку динамічних властивостей, зробити його відкритою системою, що реагує на зміни в управлінні, плануванні, аналізі господарської діяльності [12].

Тому, незважаючи на виділення управлінського та фінансового обліку, інформаційна система підприємства повинна залишатися єдиною і мати на меті формування системи показників про господарські процеси і явища в першу чергу для внутрішніх користувачів з метою досягнення ефективності функціонування економічного суб'єкта. У свою чергу, це не означає, що необхідно формувати якусь загальну систему даних, якийсь гібрид фінансової, управлінської звітності. Мова йде про єдину систему збору, реєстрації та аналізу даних фінансового й управлінського обліку. Комплексне використання показників фінансового та управлінського обліку допоможе вчасно забезпечити виробництво сировиною й матеріалами, безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, своєчасний процес погашення дебіторської і кредиторської заборгованості, виявлення негативних тенденцій у господарській діяльності підприємства.

В існуючому інформаційному потоці важливою складовою є облікова інформація, з якою сучасний бізнес тісно пов'язаний в першу чергу. Як зазначає Н.М. Лисенко, “облікова інформація являє собою продукт інформаційної системи та системи управління, які постійно пристосовуються до потреб економіки (суспільства)” [5].

Ми погоджуємось із твердженням С.В. Івахненкова про те, що ядром економічної інформації є облікова інформація. Це пов'язане з тим, що вона повна, точна, усебічна, достовірна, більш оперативна за будь-яку іншу. Вона моделює як зв'язки підприємства з навколишнім середовищем, так і його внутрішню структуру, дає можливість розподіляти права виконавців та їхню відповідальність за економічну ефективність [3].

Можна стверджувати, що основну частину інформації підприємства отримують з даних, яку наведено у звітності підприємства. Метою управлінської звітності є визначення ефективності діяльності підприємства за звітний період, зокрема для аналізу структури собівартості продукції, її зміни, визначення собівартості одиниці продукції, частки кожного виду виробленої продукції в загальному розмірі виручки, прибутку підприємства. Результати звітності можуть використовуватися для визначення основних пріоритетів діяльності господарюючого суб'єкта, визначення стратегії і тактики його розвитку.

Основним призначення фінансової звітності є формування інформації про фінансовий стан підприємства, величину активів підприємства та джерел їх утворення, визначення співвідношення власних і позикових засобів підприємства, оборотності необоротних активів, запасів, дебіторської й кредиторської заборгованості. За даними фінансової звітності визначається характер взаємин між постачальниками та підрядниками, покупцями і замовниками, кредитними установами, податковими органами та іншими контрагентами. Саме за даними фінансової звітності можна визначити ліквідність майна підприємства, його платоспроможність і фінансову стійкість.

Отже, фінансовий і управлінський облік, створюючи інформаційну систему підприємства та отриману на її основі облікову інформацію, доповнюють один одного, будучи одночасно джерелом і результатом управлінських рішень керівників підприємства. Тому, виходячи з цілей дослідження, ми не будемо поділяти бухгалтерський облік на фінансовий та управлінський, а вивченню буде підлягати вся система бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю підприємства.

Роль бухгалтерського обліку в процесі прийняття управлінських рішень і доведення їх до кінцевого виконавця може бути виявлена за допомогою визначення функцій обліку у системі управління підприємством. Виділимо основні з них: комунікативна, аналітична, координуюча, функція зворотного зв'язку, контрольна, прогнозна. Зазначений перелік функцій бухгалтерського обліку включає майже всі функції управління. Для більш глибокого їхнього осмислення розглянемо значення кожного поняття. Найчастіше під комунікацією розуміється шлях повідомлення, лінія зв'язку [9]. У нашому випадку під комунікацією варто розуміти процес передачі облікової інформації від керуючої системи до керованої й навпаки. При цьому формування й рух облікових даних складається з наступних етапів:

- фіксування результатів фактів господарської діяльності, що відбулися, за допомогою первинних документів;
- процес кодування вихідних даних (рознесення по рахунках бухгалтерського обліку). При цьому застосовуються спеціальні технічні пристрої (ЕОМ);
- процес формування вихідних даних у вигляді звітів;
- передача звітних даних за допомогою локальної комп'ютерної мережі одержувачу інформації;
- обробка одержувачем даних, які містяться у звітах і прийняття відповідних рішень.

У процесі комунікації може відбуватися перекручування даних і відповідно споживач одержує інформацію, яка є відмінною від вихідної. Перекручування облікової інформації звичайно виникає внаслідок неухважності співробітників бухгалтерії, їхньої некомпетентності, навмисного перекручування фактів господарської діяльності, неефективної організації бухгалтерського обліку й системи внутрішнього контролю, збоїв при роботі ЕОМ, некомпетентності управлінського персоналу, конфліктів між співробітниками підприємства тощо. Отже, рівень перекручування залежить від двох факторів: від якості організації й проведення процесу комунікації, а також суб'єктивних факторів. Відповідно можна виділити два напрями оцінки ефективності інформації бухгалтерського обліку: якість комунікаційної системи підприємства й оцінку якості роботи персоналу підприємства.

Отже, за допомогою комунікативної функції система управління одержує інформаційний «знімок» господарської діяльності підприємства. У результаті, бухгалтерський облік виконує прогнозну функцію управління. З одного боку, така можливість допомагає керівництву господарюючого суб'єкта активно впливати на господарський процес, запобігаючи назріваючим проблемам, з іншого, – стимулюючи позитивні тенденції функціонування госпо-

дарського комплексу. Так на основі прогнозу подальшого розвитку підприємства формується мета на коротко-, середньо- і довгострокову перспективу. Мета визначає коло завдань, рішення яких втілюється в досягненні окремих показників діяльності економічного суб'єкта. У результаті на підставі прогнозу організується процес планування.

Для досягнення запланованих керівником цілей необхідно правильне розуміння співробітниками підприємства поставлених завдань. Тому на підприємстві поряд з інформаційними потоками, спрямованими від керівника до підлеглого, існує зворотний рух інформації - від виконавця до керівника. У літературі таку форму зв'язку називають зворотною, завдяки якій управлінський персонал підприємства може оцінити не тільки правильне розуміння співробітниками поставлених завдань, але і якість виконання останніх. Основним каналом зворотного зв'язку є бухгалтерський облік. За допомогою облікових даних адміністрація господарюючого суб'єкта контролює процес виконання поставлених завдань і вчасно може втрутитися у господарський процес для запобігання проблем, які назрівають. Тому, на наш погляд, істотною інформацією володіє поряд із прогнозом, функцією зворотного зв'язку. З одного боку бухгалтерський облік інформує керівництво про виконання запланованих показників, з іншого – в результаті аналізу відбувається їхнє коректування й визначення нових завдань на перспективу.

Отже, можна відмітити ще одну функцію – планування, у межах якого визначають мету діяльності підприємства та необхідні для цього засоби, розробляють методи, найбільш ефективні в конкретних умовах.

Одним з основних завдань планування господарської діяльності підприємства, є також і координація діяльності різних структурних підрозділів підприємства. На думку Мескона М. Х., Альберта М. і Хедоурі Ф., планування – це один із способів, за допомогою якого керівництво забезпечує єдиний напрямок зусиль всіх членів підприємства до досягнення її загальних цілей [6]. Саме в процесі планування подальшої діяльності підприємства вирішуються проблеми координації діяльності підрозділів підприємства для успішного виконання загальних цілей. При цьому забезпечуються скоординовані дії різних підрозділів, виключається можливість появи інтересів структурних одиниць підприємства, які здатні нанести збиток підприємству. При цьому необхідно враховувати специфіку внутрішнього середовища кожного підрозділу підприємства, а також вплив зовнішніх факторів.

Вивчаючи роль функцій бухгалтерського обліку в системі управління підприємством, ми підійшли до найважливішого завдання обліку - контролю. Основним завданням контролю є кількісна та якісна оцінка й облік результатів роботи. Головними інструментами цієї функції є спостереження, перевірка всіх складових діяльності підприємства, облік і аналіз. Контроль є в системі управління елементом зворотного зв'язку. На основі його даних здійснюють корегування прийнятих рішень, планів, норм і нормативів.

Варто відзначити, що зародження системи бухгалтерського обліку було викликано потребою керівників господарюючих суб'єктів у контролі господарських процесів, що протікають на підприємстві. За допомогою обліку керівник

визначає порядок і ступінь виконання своїх розпоряджень. Існує тісний зв'язок між контрольною та іншими функціями обліку. Можна стверджувати, що всі функції обліку є похідними від контрольної. І дійсно ідеї контролю, як функції управлінської діяльності, підлеглий аналіз, як спосіб вивчення економічної ситуації, яка склалася. Саме при ньому відбувається дослідження досягнутих результатів.

Планування діяльності підприємства також є інструментом контролю. Оскільки при плануванні діяльності відбувається формування цілей, завдань, стандартів, норм і нормативів, за допомогою яких бухгалтер-аналітик оцінює ефективність функціонування структурних підрозділів і підприємства в цілому.

Невід'ємною частиною контролю є й комунікаційна функція обліку, адже без руху інформаційних потоків від керуючої системи до керованої і навпаки організація процесу контролю неможлива.

Координація як одна з функцій бухгалтерського обліку пов'язана із плануванням і відповідно впливає з нього. Поряд з функцією зворотного зв'язку, функція координації сприяє організації процесу контролю на всіх стадіях господарського процесу.

Головною метою всіх функцій бухгалтерського обліку є здійснення всеосяжного контролю за фактами господарського життя підприємства. Виходячи з цього, можна зробити висновок про те, що облік виступає інструментом здійснення контрольної функції системи управління.

В економічній літературі іноді виділяють облік як функцію системи управління. Ми не згодні з даним твердженням, оскільки функція являє собою завдання, яке виконується системою управління, а не інструмент її реалізації. Прогнозування є функцією управління, а план, норма, стандарт – інструменти, за допомогою яких здійснюється дана функція. За аналогією, контроль є функцією управління, яка здійснюється за допомогою бухгалтерського обліку.

Ми розглянули основні функції бухгалтерського обліку в системі управління підприємством. Проте, без визначення місця, що займає облік у процесі прийняття рішень, роль бухгалтерського обліку в системі управління підприємством буде розкрито не повністю. Це пов'язане з тим, що інформаційна система, підприємства орієнтована на організацію процесу управління господарюючим суб'єктом. Ефективне функціонування окремих структурних підрозділів і підприємства в цілому неможливо без прийняття керівництвом необхідних управлінських рішень. Розглянуті вище функції системи управління спрямовані на виявлення проблем і вибір найбільш оптимальних шляхів для їх вирішення. Тому, у процесі прийняття рішень, роль бухгалтерського обліку важко переоцінити.

Приймаючи рішення, керівник, як правило, ґрунтується на власній інтуїції, або на досвіді. Імовірність того, що дане рішення виявиться ефективним є малою, адже якість прийнятого рішення залежить від рівня кваліфікації того, хто приймає рішення, його досвіду та уміння застосовувати отримані знання на практиці. При цьому, на вибір альтернатив великий вплив можуть робити також суб'єктивні фактори, такі як система життєвих принципів, симпатії, антипатії, переконання. На наш погляд, для ухвалення рішення керівник повинен спиратися на систему логічно обґрунтованих дій, результа-

том яких повинен бути вибір найбільш оптимальної альтернативи. Даний спосіб ухвалення управлінського рішення, на наш погляд, складається з наступних етапів:

- 1 етап - виникнення проблемної ситуації;
- 2 етап - виявлення обмежень і визначення можливих альтернатив,
- 3 етап - вибір найбільш оптимального рішення, враховуючи наявні альтернативи,
- 4 етап - формування системи завдань і планів їхнього виконання;
- 5 етап - реалізація намічених планів,
- 6 етап - контроль за виконанням рішення, застосування коригувальних дій;
- 7 етап заохочення і покарання. Розглянемо кожний з даних етапів і спробуємо визначити роль інформації бухгалтерського обліку в кожному з них.

На підставі аналізу інформації бухгалтерського обліку бухгалтер-аналітик виявляє основні проблеми, що виникли в ході функціонування об'єкта управління. На наступному етапі він їх розподіляє за ступенем загрози досягнення цілей, які стоять перед господарюючим суб'єктом або його структурним підрозділом. Виділивши найбільш гостру проблему з виявлених, керівник повинен ознайомитися з причинами її виникнення. При цьому повинні бути встановлені всі причинно-наслідкові зв'язки, визначені основні фактори, які вплинули на негативний розвиток подій, адже від цього залежать подальші дії. Неправильне розуміння характеру й причин відхилень від наміченої мети, може призвести до погіршення проблемної ситуації. Як ми бачимо, даний етап будується на аналізі бухгалтерського інформаційного потоку. Правильний діагноз може бути встановлений лише на основі результатів ведення обліку, які будуть задовольняти всім вищезгаданим критеріям якості. Недостовірні, несвоєчасні, неповна інформація може ввести керівника підприємства в оману та привести до недооцінювання сформованої ситуації, а надлишок інформації - приведе до втрати часу. А час, як ми знаємо, важливий ресурс. І від того, як керівництво підприємства ним розпоряджається, залежить ефективність роботи підприємства.

Виявивши причини виникнення проблеми, керівник визначає способи її рішення. На даному етапі ухвалення рішення бухгалтер-аналітик має потребу в інформації про наявні у його розпорядженні виробничі ресурси і фактори, що здатні як позитивно, так і негативно впливати на господарський процес. На підставі аналізу отриманих даних він визначає найбільш ефективний, з його погляду, спосіб вирішення сформованої загрози. Подальше вирішення проблеми пов'язане з формуванням системи завдань і плану за їх виконанням. При цьому відповідно до виділених завдань розробляється система показників, які і доводяться до рівня підлеглих. Формування планового завдання проводиться в рамках управлінського обліку підприємства. По мірі виконання плану в бухгалтерію надходить інформація про фактичні результати функціонування об'єкта управління. Узагальнення та аналіз отриманих показників допомагають бухгалтеру-аналітику контролювати процес реалізації прийнятого ним рішення; у випадку наявності серйозних відхилень фактичних показників від запланованих вжити необхідних заходів. Останніми мо-

жуть бути наступні дії: виявлення винних у зриві плану, коректування планових показників, відмова від даного способу вирішення проблеми й вибір іншої альтернативи.

Висновки. Отже, процес ухвалення рішення являє собою циркулювання інформаційних потоків між керівництвом і бухгалтерією підприємства. Так, на перших трьох стадіях відбувається рух даних бухгалтерського обліку про господарський процес або вхідний інформаційний потік до керівників структурних підрозділів або адміністрації підприємства. На четвертому й п'ятому етапі ухвалення рішення інформація рухається у зворотному напрямі та надходить у бухгалтерію у вигляді певних параметрів розвитку об'єкта управління, які формуються керівником. При цьому відбувається формування планів, які спрямовані на досягнення певних завдань, які ставляться перед бухгалтером – аналітиком. На четвертому етапі відбувається взаємодія планового відділу бухгалтерії з керівником структурного підрозділу, у результаті якого відбувається формування нового інформаційного потоку. На п'ятому етапі інформація бухгалтерського обліку про хід виконання поставленого завдання у вигляді зворотного зв'язку надходить до керівника, який після її обробки ухвалює рішення щодо коректування показників плану. Інформація про це надходить у плановий, відділ господарюючого суб'єкта.

Отже, враховуючи все вищезгадане бухгалтерський облік складає основу інформаційної системи, від удосконалення якої залежить забезпечення ефективності системи управління підприємством. Розширення межі практичного використання облікової інформації, веде до посилення взаємозв'язку і взаємодії з іншими складовими економічної інформації.

Список використаних джерел:

1. Васільєва Л.М. Методи і моделі прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посібник / Васільєва Л.М., Бондарчук Н.В., Бондарчук О.П. – Дніпропетровськ: Вид-во «Свідлер А.Л.», 2010. – 232 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.1999 // Все про бухгалтерський облік. – 2013. - № 55 (спецвипуск). – С. 3-8.
3. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навчальний посібник. / Івахненко С.В.– К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
4. Колос І. Облікова інформація в управлінні діяльністю підприємства / І. Колос // Школа професійного бухгалтера. – 2004. – 15 лютого. – С.8–11.
5. Лисенко Н.М. Облікова інформація в системі управління підприємства (на прикладі житлово-комунального господарства) / Н.М. Лисенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – №9(52). – С.62–68.
6. Мескон М.Х. Основы менеджмента / Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф; пер. спангл. – М.: Дело, 1998. – 800 с.
7. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті. Навч. посібник. / за ред. Ф.Ф. Бутинця, М.М. Шигун. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 352с.
8. Нашкерська В.Г. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник./ В.Г. Нашкерська. – Київ: центр навчальної літератури, 2004. – 464с.
9. Ожегов С. Н. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений /С. Н.Ожегов и Н. Ю. Шведова / Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. – 4-е изд., дополненное. – М.: Азбуковник, 1998. – 944 с.
10. Палий В.Ф. Теория бухгалтерского учета./ Палий В.Ф., Соколов Я.В. – М.: Фи-

нансы и статистика, 1984. – 279 с.

11. Пилипів Н.І. Облік в системі управління підприємством / Н.І. Пилипів, М.І. Пилипів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VPu/Ekon/2008_6/45.pdf.

12. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник./ М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.

13. Система обліку в Україні: трансформація до міжнародної практики / За ред. М.П.Войнаренка. – К.: Наукова думка, 2002. – 718 с.

14. Фінансовий облік Навч. посібник/ За ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хомяк. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.

15. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: Знання, 2004. – 447 с.

Рецензент – д.е.н., професор Вінченко І. І.

УДК.657.37:004.7

ПРОБЛЕМЫ ВНЕДРЕНИЯ СИСТЕМЫ ЭЛЕКТРОННОЙ ОТЧЕТНОСТИ В УКРАИНЕ

Майданевич П.Н., д.э.н., доцент

*Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины
Южный филиал «Крымский агротехнологический университет»*

У статті розглянутий зарубіжний досвід, сучасний стан системи електронної звітності в Україні, проаналізована нормативна і законодавча база, що регламентує надання електронної звітності, розглянуті основні поняття, представлені основні етапи формування і подачі електронної звітності, виділені переваги і недоліки подачі електронної звітності, визначені чинники, які є проблемними при впровадженні електронної звітності в Україні, запропоновані заходи відносно подолання проблем формування і представлення звітності в електронному вигляді.

In the article foreign experience, modern state of the system of the electronic accounting, is considered in Ukraine, a normative and legislative base is analysed, regulating the grant of the electronic accounting, basic concepts are considered, the basic stages of forming and serve of the electronic accounting are presented, advantages and lacks of serve of the electronic accounting are distinguished, factors which are a problem at introduction of the electronic accounting in Ukraine are certain, measures are offered in relation to overcoming of problems of forming and presentation of accounting in an electronic kind.

Постановка проблемы. В Украине в настоящее время получила распространение система электронной отчетности. Но на данном этапе ее развития она является не совершенной, хотя данная система стремительно развивается и в будущем непременно станет неотъемлемой частью экономического процесса нашей страны для органов контроля и управления.

Проблемы формирования и представления отчетности предприятия в электронном виде в настоящее время являются достаточно актуальными, так как имеется ряд нерешенных вопросов, связанных с ее внедрением в Украине.

Анализ последних исследований и публикаций. Проблемам внедрения электронной формы представления отчетности уделяли внимание такие ученые, как С. Риппи, А. Лаймер, С.В. Ивахненко, Л. В. Чижевская, В. Лысенко, М.А. Яшан, Т.М. Стужук, В.Н. Багрова, Т.Д. Рябик и другие.

Зарубежные исследователи рассматривают электронную форму представ-